

Oslo, 30. mars 2022

Innspill til utredning om Bionova

Viser til Regjeringens ønske om innspill Bionovas oppgaver og organisasjonsform sendt 14.03.2022. Norsk Gartnerforbund (NGF) vil gi følgende innspill med grunnlag i at Bionova skal være et verktøy for å bidra til klimatiltak i jordbruket.

NGF er en næringsorganisasjon hvor svært mange av grøntprodusentene er medlemmer. Både organisasjonen og medlemsbedriftene har et stort fokus på energi- og klimatiltak og gjennom arbeidet med energirådgivning har mange bedrifter gjort store energi- og klimatiltak gjennom investeringer og omlegging av produksjonstiltak. Det er svært viktig at det finnes gode og drivende støtteordninger som gir den enkelte bedrift mulighet og initiativ til å ta smarte klimavalg.

Bionova- en mulighet til et helhetlig virkemiddelapparat

Det er bra at regjeringen legger til rette for, og stimulerer til, klimatiltak i landbruket. NGF har egen strategi med mål om redusert utslipp av klimagasser samtidig som produksjonen opprettholdes. Gjennom arbeidet med energirådgivning har mange bedrifter gjort store energi- og klimatiltak gjennom investeringer og omlegging av produksjonstiltak. Til dette er det en rekke forutsetninger som må til, blant annet store investeringsbehov i den enkelte bedrift.

Når Bionova nå skal opprettes er det viktig at hele virkemiddelapparatet sett under ett, fungerer best mulig, og at Bionova kan være med å tette gapene slik som virkemiddelapparatet fungerer i dag. Hvordan Bionova tar form bør også påvirke hvordan eksisterende virkemiddelapparat (spesielt Enova og Innovasjon Norge) fungerer.

I dag er det hovedsakelig «IBU-programmet» og «Verdiskapningsprogrammet for fornybar energi» som er aktuelle for grøntnæringen å søke på med hensyn på klimatiltak og energireduserende- og energikonverteringstiltak. Grøntnæringen er i all hovedsak henvist bort fra Enova, men det finnes noen få program man i spesielle tilfeller kan få støtte til her.

For å nå klimamålene i landbrukets klimaplan og NGF's egen klima- og energistrategi mot 2030 er det behov for et virkemiddelapparat som effektivt kan støtte opp om tiltakene som må gjennomføres. Det må bety at alle bruk og bedrifter uavhengig av størrelse og produksjon kan være berettiget støtte, herunder blomster- og prydplante, og planteskoleprodusenter.

Veksthusnæringen i Norge forbruker i ca. 700 GWh med energi, hvorav 55 % (309 GWh) er elektrisitet. Næringen er nå 67 % fornybar og har mål om å bli 100 % fornybar og klimanøytrale innen 2030. For å klare dette er det behov for investeringsstøtte til alle som bruker fossil energi i dag. Eksisterende teknologier må inngå i virkemiddelbruken og støtten til disse tiltakene må ikke begrenses til noen få anlegg med henvisning til modenhet i markedet, og deretter slutte å støtte tiltak i andre anlegg. Denne modellen fører til at kun noen få store anlegg får støtte, mens mange små faller utenfor. Energireduserende tiltak og tiltak for effektutjevning, samt tiltak som bidrar til økt avling må også få støtte.

NORSK GARTNERFORBUND

Det er viktig at virkemiddelapparatet som helhet gir muligheter for videre elektrifisering. Ikke bare solceller må få støtte, det må også gis støtte til varmepumper (av alle slag), el-kjeler og vekstlys, skal vi oppnå målene om å bli 100 % fornybare. Hvis energikonvertering skal håndteres av Innovasjon Norge også etter opprettelsen av Bionova er det viktig at Innovasjon Norge (IN) legger til rette for dette og støtter alle typer fornybare energikonverteringer som kan være lønnsomme, herunder oppvarming med pellets og elektrifisering.

Det blir da også viktig at IN starter å akseptere leasingavtaler, som vil være med på å redusere kostnadene til virkemiddelapparatet da det blir lettere å skaffe tilstrekkelig finansiering. IN må også støtte mobile containerløsninger som kan flyttes og øke brukstid etter ulike behov. Krav til stasjonære installasjoner øker klimafotavtrykk og investeringsbehovet, og gir mindre effektiv energibruk.

Bionova bør støtte energi- og klimarådgivning. NGF's erfaring er at vårt energi- og klimarådgivningsarbeid gir stor aktivitet og reell og omfattende endring. Rådgivningen må være lavterskel, tilbys alle og ikke koste bøndene og gartnerne noe.

Tiltak som reduserer klimautslipp på friland, som teknikker som reduserer jordarbeiding, sensortechnologi, robotteknologi og bruk av GPS bør også støttes av Bionova. Utvikling av nye vekstmedium som alternativ til torv bør være en prioritet i årene som kommer. Det er helt nødvendig å finne virkemidler som stimulerer til FoU på dette område for å finne vekstmedier som har torvens gode egenskaper, men med mindre klimaavtrykk. Vi vet også at de store utslippene i denne sammenhengen kommer fra tidligere drenerte myrområder som i dag ikke er i hevd i skog- og jordbruk. Denne problemstilling bør også være et kjerneområde for Bionova, der det må finnes støtteordninger for tiltak på brukene.

Det er viktig at midler i virkemiddelapparatet kan søkes på gjennom hele året og tildeles gjennom hele året. Med kun en frist pr. år, som endres for hvert år (slik det er hos IN i dag), oppstår det mange utfordringer som bør unngås.

Støttesatsen som kan oppnås må settes høyt nok til at den får en utløsende effekt. Vi foreslår samme støttesats som er hos Enova, 45 %. Det bør være mulig å søke om flerårige aktiviteter slik at det er forutsigbarhet og langsiktighet.

Det er viktig at midlene som settes av til Bionova ikke tas fra allerede eksisterende virkemiddelapparat, som jordbruksavtalemidler og IN, Bionova bør være et supplerende virkemiddelapparat.

Med vennlig hilsen
Norsk Gartnerforbund

Sidsel Bøckman
Nestleder

Martin Knoop
energirådgiver